

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžr/66/2014
Identifikačné číslo spisu:	2012200407
Dátum vydania rozhodnutia:	01.04.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:2012200407.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej, PhD. a zo sudcov JUDr. Nory Halmovej a JUDr. Petry Príbelskej PhD, v právnej veci žalobcu: 1. B. Q., bytom W. a 2. J. Q., bytom W., obaja právne zastúpení: AK ZAHRADNÍK & Spol., s.r.o., so sídlom Pluhová 78, 831 03 Bratislava proti žalovanému: Okresný úrad Trnava, odbor opravných prostriedkov, so sídlom Vajanského 2, Trnava, za účasti: 1. E. W., bytom G., 2. H. G., bytom Z., 3. B. G., bytom K., 4. Q. Z., bytom G. a 5. X. Z., bytom G., všetci zastúpení: GRMAN & PARTNERS, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Pribinova 25, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. V2081/12 zo dňa 17. mája 2012, č. V2385/12 zo dňa 13. júna 2012 a V2354/12 zo dňa 13. júna 2012, konajúc o odvolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č.k. 14S/67/2012-159 zo dňa 10. apríla 2014, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 14S/67/2012-159 zo dňa 10. apríla 2014 p o t v r d z u j e .

Žalobcom 1 a 2 a ďalším účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trnave žalobu žalobcov zamietol podľa § 250j ods. 1 O.s.p. a účastníkom nepriznal náhradu trov konania. Vo svojom rozhodnutí poukázal na ustanovenia § 244 a § 247 O.s.p., § 30 ods. 1, § 31 ods. 1, 3 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv (ďalej len „zákon č. 162/1995 Z.z.“ alebo „katastrálny zákon“) a § 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej „zákon č. 328/1991 Zb.“ alebo „zákon o konkurze a vyrovnaní“) a uviedol, že žalovaný najskôr rozhodnutím č. V 2081/12 zo dňa 17.05.2012 povolil vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území W. v prospech kupujúcich E. W., H. G. a Q. Z. u každého v podiele 1/6, a to od predávajúceho správcu konkurznej podstaty úpadcu G. S., na základe kúpnej zmluvy zo dňa 14.05.2012. Následne rozhodnutím č. V 2354/12 bol dňa 13.06.2012 žalovaným povolený vklad vlastníckeho práva do katastra

nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území W. v prospech obdarovaného B. G. v podiele 1/3 od darcu H. G., na základe darovacej zmluvy zo dňa 25.05.2012, pričom ďalším rozhodnutím č. V 2358/12 zo dňa 13.06.2012 žalovaný povolil vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území W. v prospech obdarovaného X. Z. v podiele 1/3 od darcu Q. Z., na základe darovacej zmluvy zo dňa 28.05.2012.

K predmetným zápisom do katastra nehnuteľností je potrebné uviesť, že rozhodnutím Krajského súdu v Trnave č.k. 24Co/203/2011-175 zo dňa 13.06.2012 bol zamietnutý návrh H. G., ktorým sa táto domáhala určenia neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 17.12.2008, ktorou G. S. previedla svoj spoluvlastnícky podiel vo výške 1/2 na právnych predchodcov žalobcov - B. a S. Q. a títo následne na svoje deti - žalobcov na základe kúpnej zmluvy zo dňa 07.04.2009 v podiele 1/2. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že v danom prípade nebol daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti oboch kúpnych zmlúv v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p., čo je samostatným a prvoradým dôvodom, pre ktorý určovacia žaloba nemôže obstať a ktorý sám o sebe bez ďalšieho musí viesť k zamietnutiu žaloby bez toho, aby sa súd mohol ďalej meritórne zaoberať vecou. Ďalej konštatoval, že za danej situácie bolo dôvodným a zároveň naliehavým právnym záujmom navrhovateľky - H. G., podať žalobu o určenie, že G. S. je spoluvlastníčkou sporných nehnuteľností v podiele 1/2, v dôsledku relatívnej neplatnosti nasledovných prevodov spoluvlastníckeho podielu.

V súvislosti so zápismi do katastra nehnuteľností súd skonštatoval, že predpokladom rozhodnutia správy katastra o návrhu na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam podľa katastrálneho zákona je preskúmanie platnosti zmluvy a to najmä oprávnenie prevodcov nakladať s nehnuteľnosťou, či je úkon urobený v predpísanej forme a či sú prejavy vôle hodnoverné, dostatočne určité a zrozumiteľné a či zmluvnú voľnosť, prípadne právo nakladať s nehnuteľnosťou nie sú obmedzené a súčasne pri rozhodovaní o povolení vkladu správa katastra prihliada aj na skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať príjem na povolenie vkladu.

V čase povolenia vkladu č. V 2081/12 bola na LV č. XXXX katastrálneho územia W. a na LV č. XXX katastrálneho územia B. zapísaná poznámka o vyhlásení konkurzu na podiel 1/2 dlžníka G. S. a to na základe uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 2K/135/2004, pričom podkladom pre zápis poznámky bol návrh správcu konkurznej podstaty, prílohou, ktorého bolo právoplatné uznesenie Krajského súdu v Bratislave po vyhlásení konkurzu, ďalej plán speňaženia majetku úpadcu G. S. a opatrenie Krajského súdu v Bratislave číslo konania 2K/135/2004-51 zo dňa 12.05.2005, ktorým súd schválil predaj majetku patriaceho do konkurznej podstaty s odkazom na doložený plán speňažovania. Za tohto stavu je potrebné považovať tieto listinné doklady za relevantné, pokiaľ ide o zápis do katastra nehnuteľností a Správa katastra Trnava nemá dôvod spochybňovať oprávnenosť zaradenia majetku do podstaty, keď plán speňaženia schválil súd. V tejto súvislosti súd poukázal na právne dôsledky realizovaných právnych úkonov a to kúpnej zmluvy zo dňa 17.12.2008, uzatvorenej medzi úpadkyňou G. S. a právnymi predchodcami žalobcov a následne kúpenej zmluvy zo dňa 07.04.2009 uzatvorenej medzi právnymi predchodcami žalobcov a samotnými žalobcami, a to najmä z hľadiska zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní. Krajský súd poukázal aj na to, že v danom prípade nie je možný postup podľa zákona č. 7/2005 Z.z., nakoľko konkurzy a vyrovnania vyhlásené alebo povolené pred účinnosťou tohto zákona, ako aj právne vzťahy s nimi súvisiace sa opravujú podľa doterajších právnych predpisov, t.j. do 30.06.2005. Pokiaľ ide o úkon úpadcu, kúpnu zmluvu zo dňa 17.12.2008, tak predmetom prevodu na právnych predchodcov žalobcov boli nehnuteľnosti vo vlastníctve úpadcu zahrnuté do konkurznej podstaty a ktoré museli byť predané správcom v súlade so zákonom o konkurze a vyrovnaní a v súlade so schváleným plánom speňaženia v rámci prebiehajúceho konkurzu. V danom prípade je preto potrebné právne úkony - kúpnu zmluvu zo dňa 17.12.2008 a následne i kúpnu zmluvu zo dňa 07.04.2009, považovať za právne neúčinné ako aj absolútne neplatné podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, lebo svojím obsahom aj účelom odporuje zákonu o konkurze a vyrovnaní, konkrétne ustanoveniu § 14 ods. 1 písm. a/ tohto zákona. Úpadca vedome vykonal na ujmu konkurznej podstaty právny úkon po vyhlásení konkurzu, ku ktorému už nebol oprávnený v dôsledku straty svojich dispozičných oprávnení s majetkom podstaty, a preto takýto úkon úpadcu je potrebné považovať za neúčinný. Kúpna zmluva zo dňa 17.12.2008 bola uzatvorená tri roky potom, čo bol na majetok úpadcu

vyhlásený konkurz, a teda úpadca si musel byť vedomý vyhláseného konkurzu a jeho účinkov. Navyše vyhlásenie konkurzu na majetok úpadcu bol dňa 04.03.2005 uverejnený v Obchodnom vestníku č. 44/2005 a jeho uverejnením sa táto skutočnosť stala v zmysle § 2 zákona č. 200/2011 Z.z. O obchodnom vestníku verejne prístupná a známa aj tretím osobám.

Tvrdenie žalobcov, že napriek oznámeniu Krajského súdu v Bratislave po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu G. S. zo dňa 25.02.2005 nebola záznamom v katastri zapísaná táto skutočnosť, súd konštatuje, že vykonaním zápisu vlastníckeho alebo iného vecného práva sa záznamom do katastra nevznikajú, nemenia sa, ani nezrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb, pričom v zmysle § 14 ods. 2 a § 3 ods. 2 zákona č. 265/1992 Zb. záznamy sú úkony príslušného orgánu, ktoré nemajú vplyv na nich, zmenu alebo zánik práva.

K ostatným námietkam žalobcov súd uviedol, že predmetom preskúmvacieho konania v danej veci sú rozhodnutia a postup žalovaného správneho orgánu, ktorými správny orgán rozhodoval o vklade práva k nehnuteľnému majetku na základe zmluvného záväzku. Vkladové konanie ako návrhové konanie sa začína na návrh účastníka konania. Okruh účastníkov vkladového konania je upravený prostredníctvom katastrálneho zákona.

Zo skutkových okolností danej veci ďalej vyplýva, že správa katastra rozhodovala o vklade na základe právneho úkonu, ktorým bola kúpna zmluva uzavretá 14.05.2012 a na základe, ktorej JUDr. Grman ako správca konkurznej podstaty úpadcu predal kupujúcim - W., G., Z. predmetné nehnuteľnosti, pričom na základe ďalšieho právneho úkonu, a to darovacej zmluvy zo dňa 25.05.2012 H. G. ako darca darovala synovi B. G. ako obdarovanému svoj podiel vo výške 1/3 a ďalšou darovacou zmluvou zo dňa 28.05.2012 zasa Q. Z. darovala svojmu synovi X. Z. ako darcovi svoj podiel 1/3. Účastníkmi vkladového konania v preskúmvanej veci boli účastníci kúpnej zmluvy teda účastníci darovacích zmlúv. Je nepochybné, že okruh účastníkov vkladového konania taxatívnym spôsobom ustanovuje katastrálny zákon ako lex specialis, a preto nie je možné na určenie okruhu účastníkov aplikovať všeobecný predpis o správnom konaní, teda ani právnu úpravu ustanovenú v § 14 správneho poriadku v spojení s § 22 ods. 4 katastrálneho zákona.

Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam žalovaný postupoval v súlade s katastrálnym zákonom a teda súd žalobu žalobcov ako nedôvodnú zamietol, procesne neúspešným žalobcom nárok na náhradu trov konania nepriznal a tieto nepriznal ani pribratým účastníkom do konania.

II.

Včas podaným odvolaním sa žalobcovia domáhali, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil tak, že preskúmvané rozhodnutia žalovaného č. V 2081/12 zo dňa 17.05.2012, č. V 2385/12 zo dňa 13.06.2012 a č. V 2354/12 zo dňa 13.06.2012 zruší a vec vráti žalovanému správnenému orgánu na ďalšie konanie. Zároveň navrhli, aby odvolací súd zaviazal žalovaného k náhrade trov prvostupňového aj odvolacieho konania.

Žalobcovia majú zato, že súd prvého stupňa, nemôže nahradiť rozhodovaciu činnosť správneho orgánu ani doplniť právnu kvalifikáciu jeho rozhodnutia, tak ani potvrdiť jeho rozhodnutia na základe iného právneho hodnotenia. Žalovaný správny orgán v konaní opakovane uvádzal, že predmetom konania je preskúmanie postupu správneho orgánu v katastrálnom konaní, nie postupu správcu konkurznej podstaty pri speňažovaní majetku úpadcu. Samotný zákon o konkurze a vyrovnaní postihuje právny úkon úpadcu ukracujúci konkurzných veriteľov neúčinnosťou, nepostihuje ho však neplatnosťou. Žalobcovia majú za to, že o prípadnej neplatnosti dotknutých úkonov úpadcu nie je žalovaný správny orgán ani oprávnený rozhodnúť. Posúdením dotknutých právnych úkonov úpadcu ako absolútne neplatných súd prekročil zákonom daný rozsah svojej kompetencie preskúmvania rozhodnutí a postupov správneho orgánu.

Súd prvého stupňa opomenul, že žalovaný po doručení oznámenia o vyhlásení konkurzu na dotknutý

majetok úpadcu, povolil do katastra nehnuteľností vklad vlastníckeho práva v prospech právnych predchodcov žalobcov a následne aj v prospech žalobcov. Žalobcovia poukázali na § 250i O.s.p., § 31 ods. 1 katastrálneho zákona a § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, správny poriadok (ďalej len „správny poriadok“) a uviedli, že správnu žalobou namietali pochybenie a nezákonné rozhodnutia a postupy žalovaného, ktoré zároveň si vzájomne odporujú. Ak žalovaný správny orgán mal preukázané postihnutie dotknutého majetku úpadcu konkurzom, pričom takéto postihnutie nemalo brániť prevodu tohto majetku úpadcom na tretie osoby, žalovaný pochybil povolením vkladu v prospech právnych predchodcov žalobcov; ak však správne rozhodol o povolení vkladu v prospech právnych predchodcov žalobcov, pochybil následným povolením vkladu napadnutými rozhodnutiami.

Žalobcovia majú za to, že súd prvého stupňa nevychádzal zo skutkového stavu v čase vydania prvého z napadnutých rozhodnutí, podľa ktorého boli ako spoluvlastníci dotknutých nehnuteľností v katastri nehnuteľností evidovaní žalobcovia v 1. a 2. rade a nie úpadca, ktorého majetok postihuje predmetný konkurz, a ku ktorému sa viažu rozhodnutia konkurzného súdu. Žalobcovia poukázali aj na to, že prevádzajúci z kúpnej zmluvy zo dňa 14.05.2012 nebol spoluvlastníkom prevádzaného podielu k dotknutým nehnuteľnostiam. Ďalej poukázali na § 28 ods. 1 a § 34 ods. 1 katastrálneho zákona pričom uviedli, že na daný prípad nie je možné aplikovať len ustanovenia o účastníkoch vkladového konania podľa § 30 katastrálneho zákona. Súd prvého stupňa pochybil pri posúdení oprávnenosti aplikácie výlučného účastníctva podľa § 30 katastrálneho zákona za daných skutkových a právnych okolností, kedy zmluvu o prevode uzatvára správca konkurznej podstaty úpadcu na základe rozhodnutí konkurzného súdu a za úpadcu, ktorý v danom čase nebol v katastri nehnuteľností evidovaný ako vlastník dotknutých nehnuteľností.

III.

Vo vyjadrení žalovaného k odvolaniu, doručené Krajskému súdu v Trnave dňa 30.05.2014, k námietkam žalobcu uviedol, že posúdenie úkonov, ktoré nie sú obsahom meritórneho rozhodnutia, nie je prekročením kompetencií súdom, ale žiaducim a zákonom vyžadovaným vysvetlením úvah, ktoré súd viedli k právnomu záveru vyjadrenému vo výroku rozsudku. Oznámenie o vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu bolo katastru nehnuteľností doručené dňa 15.08.2011 zapísané pod č. Z 4072/11. Do tej doby kataster nemal o vyhlásení konkurzu vedomosť a preto nemohol vzťahovať účinky vyhláseného konkurzu na právne úkony, pred doručením tohto oznámenia, resp. pred tým ako kataster vedomosť o konkurze získal. Z tohto dôvodu kataster v roku 2008 povolil vklad vlastníckych práv vlastníčky G. S. v prospech právnych predchodcov žalobcov a následne v roku 2009 aj v prospech žalobcov. Preto niet pochybení správneho orgánu alebo opomenutí súdu, ktoré v odvolaní vytýkajú žalobcovia.

V dôsledku neúčinnosti právnych úkonov vykonaných jednoznačne po vyhlásení konkurzu mohol správca konkurznej podstaty na tieto neúčinné právne úkony, neprihliadať. Správca konkurznej podstaty mohol uzavrieť zmluvu a neuviesť mená osôb zapísaných v katastri nehnuteľností, pretože na tieto osoby sa nikdy účinne nepreviedlo vlastnícke právo. Po takomto posúdení úkonu vykonaného konkurzným správcom aj kataster akceptoval zmluvu, v ktorej ako predávajúci figuroval úpadca v zastúpení konkurzným správcom, a nie osoby zapísané na liste vlastníctva. Súd teda aj v tejto časti správne zistil skutkový stav vecí, na ktorý aplikoval zodpovedajúce ustanovenia zákona o konkurze a vyrovnaní ako aj katastrálny zákon.

Katastrálne konanie je návrhové konanie, ktoré predstavuje rozhodovací proces, v rámci ktorého kataster posudzuje v zmysle § 31 katastrálneho zákona splnenie hmotnoprávnych náležitostí právneho úkonu, ako aj dôvodnosť dispozícií s nehnuteľnosťami. Procesná stránka vkladového konania je ovládaná špeciálnymi ustanoveniami katastrálneho zákona, popri ktorých sa uplatní všeobecná úprava správneho poriadku len v prípadoch, keď špeciálna úprava v katastrálnom zákone absentuje. Pre existenciu špeciálnej právnej úpravy účastníctva vo vkladovom konaní nie je možné uplatniť všeobecnú úpravu obsiahnutú v správnom poriadku, ktorá definuje účastníctvo v konaní širšie ako katastrálny zákon. Pre proces katastrálneho konania neexistuje žiaden iný právny predpis, ktorý by rozširoval okruh účastníkov konania na iné osoby ako účastníkov právneho úkonu, ktorý je predmetom povolenia vkladu

do katastra nehnuteľností.

Z vyššie uvedených dôvodov žalovaný navrhoval, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trnave ako vecne právny potvrdil podľa § 219 O.s.p.

IV.

Pribratí účastníci podali vyjadrenie k odvolaniu, v ktorom uviedli, že súd z právneho hľadiska vec správne posúdil, keď žalobu žalobcov v celom rozsahu zamietol. Účastníci navrhujú, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil. Majú za to, že súd prvého stupňa neprekročil zákonom stanovený rozsah svojej právomoci, nakoľko preskúmal postup a rozhodnutie žalovaného v katastrálnom konaní, pričom nezistil žiadne porušenie zákona. Žalovaný v katastrálnom konaní pri rozhodovaní o návrhu na vklad neposudzoval v katastrálnom konaní otázku platnosti, respektíve neplatnosti právnych úkonov úpadcu, t.j. kúpnej zmluvy zo dňa 18.12.2008 a kúpnej zmluvy zo dňa 27.04.2009. Žalovaný správny orgán neprekročil svoje zákonné právomoci v katastrálnom konaní a súd prvého stupňa konštatovaním, že uvedené úkony úpadcu týkajúce sa majetku postihnutého konkurzom je možné, respektíve potrebné považovať nielen za neúčinné, ale aj za neplatné, neprekročila v rámci správneho súdnictva v prospech svojej právomoci. Prvostupňový súd vydal vyslovil svoj právny názor, že takýto úkon úpadcu je možné považovať nielen za neúčinný, ale aj za neplatný. Zároveň uvedené konštatovanie súdu prvého stupňa o neplatnosti právneho úkonu úpadcu nemá žiaden vplyv na zákonnosť postupu žalovaného v katastrálnom konaní.

Žalobcovia sa bezdôvodne a účelovo usilujú nahliadať a poukazovať na údajné rozpory v rozhodnutiach a postupom žalovaného priamo vytvoriť domnelý obraz o porušení zákona žalovaným v katastrálnom konaní, pričom skutkový a právny stav je v tomto prípade daný a zřejmý. Žalovaný postupoval a rozhodoval pri povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností rozhodnutiami č. V 2081/12 zo dňa 17.05.2012, č. V 2385/12 zo dňa 13.06.2012 a V 2354/12 zo dňa 13.06.2012 v súlade so zákonom. Žalovaný neporušil svoju povinnosť uvedenú v ustanovení § 31 katastrálneho zákona. Kúpna zmluva zo dňa 14.05.2012 mala všetky podstatné náležitosti, neodporovala ani neobchádzala zákon, ani sa nepriečila dobrým mravom. Správca konkurznej podstaty bol oprávnený nakladať s nehnuteľnosťami, respektíve so spoluvlastníckym podielom na týchto nehnuteľnostiach patriacim do konkurznej podstaty. Boli splnené všetky zákonné podmienky na vykonanie vkladu a neexistovali žiadne skutočnosti, pre ktoré by žalovaný nemal povoliť vklad vlastníckeho práva svojimi rozhodnutiami. Nie je pravdou tvrdenie žalobcov uvedené v podanom odvolaní, že ak žalovaný mal preukázané postihnutie dotknutého majetku úpadcu v konkurznom konaní a toto postihnutie malo brániť prevodu majetku úpadcu na tretie osoby, žalovaný pochybil, keď rozhodol o povolení vkladu v prospech právnych predchodcov žalobcov. Ak by toto tvrdenie žalobcov bolo pravdivé, tak v takom prípade by nikdy v praxi nemohlo dôjsť v rámci konkurzu k vykonaniu neúčinného právneho úkonu úpadcom, ktorého predmetom je nehnuteľnosť. Nie vždy je právna skutočnosť vyhlásenia konkurzu na nehnuteľný majetok úpadcu zapísaná ihneď po vyhlásení konkurzu do katastra nehnuteľností a v prípade, že úpadca vykoná neúčinný právny úkon po vyhlásení konkurzu bez vedomia a súhlasu správcu a katastrálny úrad vykoná na jeho základe vklad vlastníckeho práva do katastra, neznamená to automaticky, že katastrálny úrad postupoval a rozhodoval v rozpore so zákonom, tým, že povolil vklad vlastníckeho práva na základe tohto neúčinného právneho úkonu. Žalovanému bolo zo správy správcu konkurznej podstaty preukázané, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v obci Suchá nad Parnou zapísané na LV č. XXXX patrili úpadcovi, teda do konkurznej podstaty už v čase vyhlásenia konkurzu boli zahrnuté do súpisu konkurznej podstaty a ich predaj v rámci plánu speňaženia bol odsúhlasený a schválených súdom.

Skutočnosť, že správca konkurznej podstaty dňa 14.05.2012, keď uzatváral za úpadcu kúpnu zmluvu nebol v katastri nehnuteľností zapísaný ako vlastník - úpadca, je právne irelevantná. Súd prvého stupňa nepochybil pri posudzovaní aplikácie výlučného vlastníctva podľa § 30 katastrálneho zákona a skutočnosť, že žalobcovia boli v tom čase zapísaní na liste vlastníctva ako podieloví spoluvlastníci

nehnuteľností nemajú vplyv na zákonnosť postupu a rozhodnutí žalovaného. Bolo jednoznačne preukázané, že tieto nehnuteľnosti patrili do konkurznej podstaty. Rovnako bolo preukázané, že úpadca uzatvoril kúpnu zmluvu zo dňa 18.12.2008 až po vyhlásení konkurzu.

Žalovaný nebol povinný v zmysle zákona o katastri nehnuteľností konať so žalobcom v 1. a 2. rade ako s účastníkmi katastrálneho konania. Katastrálny zákon ako lex specialis obsahuje osobitnú právnu úpravu účasti vo vzťahu k právnemu poriadku ako lex generalis. Katastrálny zákon má osobitnú užšiu úpravu pokiaľ ide o definovanie účastníka katastrálneho konania. Účastníkom konania o povolení vkladu je v zmysle § 30 ods. 1 katastrálneho zákona účastník právneho úkonu, na ktorého základe má vzniknúť, zmeniť sa alebo zaniknúť právo k nehnuteľnosti.

Skutočnosť, že žalobcovia boli zapísaní na LV č. XXXX ako vlastníci nehnuteľností nemá vplyv na uvedené, pretože v katastri nehnuteľností bolo k nehnuteľnostiam na liste vlastníctva vykonaný záznam č. Z 4072/11 po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu - G. S. a na jej spoluvlastnícky podiel na týchto nehnuteľnostiach patriacich do konkurznej podstaty. Žalovanému bolo v rámci konania o vykonanie záznamu č. Z 4072/11 preukázané zo strany správcu konkurznej podstaty vyhlásenie konkurzu a zahrnutie týchto nehnuteľností do konkurznej podstaty uznesením Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 2K/135/04 zo dňa 25.02.2005, súpisom majetku patriaceho do konkurznej podstaty, schváleným plánom speňaženia, opatrením Krajského súdu Bratislava č.k. 2K/135/04-51 zo dňa 12.05.2005 o nahlásení predaja majetku patriaceho do konkurznej podstaty súdom.

Vzhľadom na vyššie uvedené účastníci konania navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací rozsudok Krajského súdu Trnava ako vecne správny potvrdil a zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.

V.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 O.s.p., keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 211 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 30 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností, účastníkom konania o povolení vkladu je účastník právneho úkonu, na ktorého základe má vzniknúť, zmeniť sa alebo zaniknúť právo k nehnuteľnosti.

Podľa § 31 ods 1 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností, správa katastra preskúma zmluvu z hľadiska, či obsahuje podstatné náležitosti zmluvy, či je úkon urobený v predpísanej forme, či je prevodca oprávnený nakladať s nehnuteľnosťou, či sú prejavy vôle dostatočne určité a zrozumiteľné, či zmluvná voľnosť alebo právo nakladať s nehnuteľnosťou nie sú obmedzené, či zmluva neodporuje zákonu, či zákon neobchádza a či sa neprieči dobrým mravom. Pri rozhodovaní o vklade prihliada okresný úrad aj na skutkové a právne skutočnosti ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu.

Podľa § 31 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností, ak sú podmienky na vklad splnené, správa katastra vklad povolí; inak návrh zamietne.

Podľa § 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, oprávnenie nakladať s majetkom podstaty, ako aj výkon práv a povinností s nakladaným majetkom podstaty, prechádzajú na správcu. Právne úkony úpadcu týkajúce sa tohto majetku sú voči konkurzným veriteľom neúčinné.

Z administratívneho spisu má súd preukázané, že Správa katastra Trnava povolila rozhodnutím č. V

2354/12 vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v k.ú. W. a B. v prospech B. G. na základe darovacej zmluvy spisanej na Notárskom úrade v Bratislave notárkou JUDr. Dagmar Hudecovou do Notárskej zápisnice č. N 120/2012, NZ 18514/2012 uzavretej medzi účastníkmi H. G. a B. G.. Návrh podala H. G.. Správa katastra Trnava rozhodnutím č. V 2385/12 povolila vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v k.ú. W. v prospech X. Z. na základe darovacej zmluvy spisanej na Notárskom úrade v Bratislave notárkou JUDr. Dagmar Hudecovou do Notárskej zápisnice č. N 129/2012, NZ 18777/2012 uzavretej medzi účastníkmi Q. Z. a X. Z.. Návrh podala Q. Z..

Správa katastra Trnava rozhodnutím č. V 2081/12 povolila vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v k.ú. W. a B. v prospech E. W., H. G. a Q. Z. na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi JUDr. Jozefom Grmanom, E. W., H. G. a Q. Z.. Návrh na vklad podal správca konkurznej podstaty úpadcu G. S., JUDr. Jozef Grman.

Odvolačí súd v danej veci posudzoval rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 14S/67/2012 zo dňa 10.04.2014, ktorým bola žaloba zamietnutá, keďže podľa názoru krajského súdu, žalovaný správny orgán postupoval v súlade so zákonom, keď zapísal vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam prostredníctvom rozhodnutí č. V 2081/12 zo dňa 17.05.2012, následne V 2385/12 zo dňa 13.06.2012 a V 2354/12 zo dňa 13.06.2012.

Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje.

Z konania pred správnym orgánom, ale aj pred súdom má odvolací súd preukázané, že uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 2K/135/04 zo dňa 25.2.2005 bol na majetok G. S. vyhlásený konkurz a JUDr. Jozef Grman bol ustanovený za správcu konkurznej podstaty. Opatrením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12.5.2005 súhlasil krajský súd s predajom majetku patriaceho do konkurznej podstaty úpadcu mimo dražby za podmienok určených v pláne speňažovania schváleného schôdzou veriteľov dňa 11.5.2005. Napriek prebiehajúcej konkurzu úpadkyňa previedla bez súhlasu správcu spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v k.ú. W., zapísaných na LV č. XXXX na tretie osoby a to na B. Q. a J. Q.. Takýto úkon je neúčinný i neplatný v zmysle § 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní. Z toho vyplýva, že majetok zapísaný na LV č. XXXX patril do konkurznej podstaty a teda môže byť napriek jeho prevodu úpadcom speňažený v súlade s plánom speňaženia za účelom uspokojenia konkurzných veriteľov. Osoba, ktorá uzavrela s úpadkyňou zmluvu, t.j. právni predchodcovia žalobcov, môžu od takejto zmluvy odstúpiť, ibaže v čase jej uzavretia vedeli o vyhlásení konkurzu.

Oznámenie o vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu bol bývalej Správe katastra Trnava doručený dňa 15.08.2011 a zapísaný pod č. Z 4072/11. Do tohto zápisu kataster nemal o vyhlásení konkurzu vedomosť a nemohol vzťahovať účinky vyhláseného konkurzu na právne úkony, pred doručením tohto oznámenia, resp. pred tým ako kataster vedomosť o konkurze získal. Z tohto dôvodu kataster v roku 2008 povolil vklad vlastníckych práv vlastníčky - úpadkyne G. S. v prospech právnych predchodcov žalobcov a následne v roku 2009 aj v prospech žalobcov.

Krajský súd správne vyhodnotil, že úkon úpadcu - kúpna zmluva zo dňa 17.12.2008, ktorej predmetom boli nehnuteľnosti vo vlastníctve úpadkyne zahrnuté do konkurznej podstaty, mohli byť predané len správcom v súlade so zákonom o konkurze a vyrovnaní a v súlade so schváleným plánom speňaženia v rámci prebiehajúceho konkurzu. Je preto nevyhnutné kúpnu zmluvu zo dňa 17.12.2008 (nadobudnutie nehnuteľností od úpadcu) a kúpnu zmluvu zo dňa 07.04.2009 (právni predchodcovia žalobcov previedli nehnuteľnosti na žalobcov), považovať za právne neúčinné, lebo svojím obsahom aj účelom odporujú zákonu o konkurze a vyrovnaní, konkrétne ustanoveniu § 14 ods. 1 písm. a/ tohto zákona. Odvolací súd

uvádza, že žalovaný rozhodol o povolení vkladu na základe kúpnej zmluvy zo dňa 14.05.2012 v prospech účastníka - E. W., H. G. a Q. Z. v dôsledku toho, že považoval zmluvy uzatvorené úpadkyňou za neúčinné. Žalovaný len rešpektoval neúčinnosť týchto právnych úkonov vykonaných úpadcom vo vzťahu ku konkurzným veriteľom v zmysle § 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 328/1991 Zb. Účastníci E. W., H. G. a Q. Z. riadne kúpili od správcu konkurznej podstaty na základe kúpnej zmluvy zo dňa 14.05.2012 spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach, pretože tento bol zahrnutý do konkurznej podstaty.

Podľa názoru najvyššieho súdu úpadkyňa zrejme zrealizovala vedome právne úkony na ujmu konkurznej podstaty po vyhlásení konkurzu, ku ktorým už nebola oprávnená v dôsledku straty svojich dispozičných oprávnení s majetkom konkurznej podstaty. Kúpna zmluva zo dňa 17.12.2008 bola uzatvorená tri roky potom, čo bol na majetok úpadkyne vyhlásený konkurz. Úpadkyňa si musela byť vedomá vyhláseného konkurzu a jeho účinkov. Navyše vyhlásenie konkurzu na majetok úpadcu bol dňa 04.03.2005 uverejnený v Obchodnom vestníku č. 44/2005 a jeho uverejnením sa táto skutočnosť stala v zmysle § 2 zákona č. 200/2011 Z.z. o obchodnom vestníku verejne prístupná a známa aj tretím osobám. Z toho vyplýva, že žalobcovia, ako aj právni predchodcovia žalobcov si mohli aj prostredníctvom Obchodného vestníka zistiť, či na nehnuteľnostiach, ktoré chceli odkúpiť, nepatria do konkurznej podstaty, ktorá sa má speňažovať.

V tomto prípade zostala sporná otázka okruhu účastníkov vrátane žalobcov v návrhovom konaní pred príslušným správnym orgánom.

Najvyšší súd sa zaoberal aj touto otázkou, pričom dospel k záveru, že okruh účastníkov vkladového konania je taxatívne vymedzený v katastrálnom zákone ako lex specialis a preto sa na okruh účastníkov pri vklade vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam neaplikuje všeobecný predpis o správnom konaní. Pre proces katastrálneho konania neexistuje žiaden iný právny predpis, ktorý by rozširoval okruh účastníkov konania na iné osoby ako účastníkov právneho úkonu, ktorý je predmetom povolenia vkladu do katastra nehnuteľností. Na strane druhej v čase, kedy kataster o návrhu na vklad vlastníckeho práva na návrh správcu konkurznej podstaty konal, boli na predmetných LV zapísaní žalobcovia. Na základe zákona o konkurze a vyrovnaní, boli úkony úpadkyne právne neúčinné, preto účinky prevodu vlastníckeho práva voči právnym predchodcom žalobcov nenastali. V zmysle zásady, že nikto nemôže previesť viac práv na iného než má sám, postupoval v tomto prípade žalovaný zákonne.

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení odvolacích námietok žalobcov, Najvyšší súd Slovenskej republiky s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku a teda rozhodnutie Krajského súdu v Trnave č.k. 14S/67/2012-159 zo dňa 10.04.2014, potvrdil ako vecne a právne správne. Žalobcovia majú aj naďalej možnosť domáhať sa svojich práv v občiansko-právnom konaní podaním civilnej žaloby.

O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 246c ods. 1 O.s.p., podľa ktorého iba úspešný žalobca má právo na náhradu trov tohto konania, čo však v prejednávanej veci nenastalo a teda súd právo na náhradu trov konania žalobcom nepriznal. O náhrade trov konania príbratým účastníkom konania súd rozhodoval tak, že tieto im nepriznal, pretože § 250k O.s.p. upravuje právo priznania náhrady len úspešnému žalobcovi a v podstate tým vylučuje zákonnú možnosť náhrady trov konania inému účastníkovi tohto druhu konania než je žalobca.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.